

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీన్ద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేన్ద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి అశీతితమోధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణీ నమః

అథ అశీతితమోఽధ్యాయః

జనమేజయ ఉవాచ

భగవాన్ కామ్యకాత్ పార్థే గతే మే ప్రపితామహే ।
పాండవాః కిమకుర్వంస్తే తమృతే సవ్యసాచినమ్ ॥ 80-1॥

స హి తేషాం మహేష్వాసః గతిరాసీదనీకజిత్ ।
ఆదిత్యానాం యథా విష్ణుః తథైవ ప్రతిభాతి మే ॥ 80-2॥

తేనేంద్రసమవీర్యేణ సంగ్రామేష్వనివర్తినా ।
వినాభూతా వనే వీరాః కథమాసన్ పితామహాః ॥ 80-3॥

వైశంపాయన ఉవాచ

గతే తు పాండవే తాత కామ్యకాత్ సత్యవిక్రమే ।
బభూవుః కౌరవేయాస్తే దుఃఖశోకపరాయణాః ॥ 80-4॥

ఆక్షిప్తసూత్రా మణయః చిన్నపక్షా ఇవ ద్విజాః ।
అప్రీతమనసః సర్వే బభూవురథ పాండవాః ॥ 80-5॥

వనం తు తదభూత్ తేన న హీనమక్లిష్టకర్మణా ।
కుబేరేణ యథా హీనం వనం చైత్రరథం తథా ॥ 80-6॥

తమృతే తే నరవ్యాఘ్రాః పాండవా జనమేజయ ।
ముదనుప్రాప్నువంతో వై కామ్యకే న్యవసంస్తదా ॥ 80-7॥

బ్రాహ్మణార్థే పరాక్రాంతాః శుద్ధైర్బాణైర్మహారథాః ।
నిఘ్నంతో భరతశ్రేష్ఠ మేధ్యాన్ బహువిధాన్ మృగాన్ ॥ 80-8॥

నిత్యం హి పురుషవ్యాఘ్రాః వన్యాహారమరిందమాః ।
ఉపాకృత్య ఉపాహృత్య బ్రాహ్మణేభ్యో న్యవేదయన్ ॥ 80-9॥

సర్వే సన్న్యవసంస్తత్ర సోత్కంఠాః పురుషర్షభాః ।
అహృష్టమనసః సర్వే గతే రాజన్ ధనంజయే ॥ 80-10॥

విశేషతస్తు పాంచాలీ స్మరంతీ మధ్యమం పతిమ్ ।
ఉద్విగ్నం పాండవశ్రేష్ఠమ్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 80-11॥

యోఽర్జునేనార్జునస్తుల్యః ద్విబాహుర్బహుబాహునా ।
తమృతే పాండవశ్రేష్ఠం వనం న ప్రతిభాతి మే ॥ 80-12॥

శూన్యామివ ప్రపశ్యామి తత్ర తత్ర మహీమిమామ్ ।
బహ్యోశ్చర్యమిదం చాపి వనం కుసుమితద్రుమమ్ ॥ 80-13॥

న తథా రమణీయం వై తమృతే సవ్యసాచినమ్ ।
నీలాంబుదసమప్రఖ్యం మత్తమాతంగగామినమ్ ॥ 80-14॥

తమృతే పుండరీకాక్షం కామ్యకం నాతిభాతి మే ।
యస్య వా ధనుషో ఘోషః శ్రూయతే చాశనిస్వనః ।
న లభే శర్మ వై రాజన్ స్మరంతీ సవ్యసాచినమ్ ॥ 80-15॥

తథా లాలప్యమానాం తాం నిశామ్య పరవీరహా ।
భీమసేనో మహారాజ ద్రౌపదీమిదమబ్రవీత్ ॥ 80-16॥

భీమ ఉవాచ

మనఃప్రీతికరం భద్రే యద్ బ్రవీషి సుమధ్యమే ।
తన్నే ప్రీణాతి హృదయమ్ అమృతప్రాశనోపమమ్ ॥ 80-17॥

యస్య దీర్ఘా సమా పీనా భుజౌ పరిఘసన్నిభౌ ।
మార్వీకృతకిణౌ వృత్తా ఖంగాయుధధనుర్ధరా ॥ 80-18॥

నిష్కాంగదకృతాపీడా పంచశీర్షావివోరగా ।
తమృతే పురుషన్యాఘ్రం నష్టసూర్యమివాంబంమ్ ॥ 80-19॥

యమాశ్రిత్య మహాబాహుం పాంచాలాః కురవస్తథా ।
సురాణామపి యత్తానాం పృతనాసు న బిభ్యతి ॥ 80-20॥

యస్య బాహూ సమాశ్రిత్య వయం సర్వే మహాత్మనః ।
మన్యామహే జితానాజౌ పరాన్ ప్రాప్తం చ మేదినిమ్ ॥ 80-21॥

తమృతే ఫాల్గునం వీరం న లభే కామ్యకే ధృతిమ్ ।
పశ్యామి చ దిశః సర్వాః తిమిరేణావృతా ఇవ ॥ 80-22॥

తతోఽబ్రవీత్ సాశ్రుకంఠః నకులః పాండునందనః ।
నకుల ఉవాచ

యస్మిన్ దివ్యాని కర్మాణి కథయంతి రణాజిరే ।
దేవా అపి యుధాం శ్రేష్ఠం తమృతేకా రతిర్వనే ॥ 80-23॥

ఉదీచీం చో దిశం గత్వా జిత్వా యుధి మహాబలాన్ ।
గంధర్వముఖ్యాన్ శతశః హయాన్ లేభే మహాద్యుతిః ॥ 80-24॥

రాజ్ఞే తిత్తిరికల్మాషాన్ శ్రీమతోఽనిలరంహసః ।
ప్రాదాద్ భ్రాత్రే ప్రియః ప్రేమ్ణా రాజసూయే మహాక్రతౌ ॥ 80-25॥

తమృతే భీనుధన్వానం భీనూదవరజం వనే ।
కానుయే కామ్యకే వాసం నేదానీనునురోపనుమ్ ॥ 80-26॥

సహదేవ ఉవాచ

యో ధనాని చ కన్యాశ్చ యుధి జిత్వా మహారథః ।
ఆజహార పురా రాజ్ఞే రాజసూయే మహాక్రతౌ ॥ 80-27॥

యః సమేతాన్ మృధే జిత్వా యాదనానమితద్యుతిః ।
సుభద్రామాజహరైకం వాసుదేవస్య సమ్మతే ॥ 80-28॥

తస్య జిష్ణోర్బ్రుసీం దృష్ట్వా శూన్యమివ నివేశనే ।
హృదయం మే మహారాజ న శామ్యాతి కదాచన ॥ 80-29॥

వనాదస్మాద్ వివాసం తు రోచయేఽహనురిందమ ।
న హి నస్తమృతే వీరం రమణీయమిదం వనమ్ ॥ 80-30॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వాంతర్గత తీర్థయాత్రాపర్వణి
అర్జునానుశోచనే అశీతితమోఽధ్యాయః 80॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

